

Plussen en minnen

Plussen en minnen is een werkvorm, waarin studenten worden gestimuleerd te reflecteren op de aard en structuur van een complexe taak en in dat verband eigen leerdoelen te formuleren en te ordenen. Bovendien kunnen individuele groepsleden de eigen kennis(hiaten) vergelijken met de kennis van hun medecursisten en adviezen en tips verzamelen voor het vermijden of opheffen van problemen. En ten slotte biedt de werkvorm de docent de mogelijkheid om het beginniveau van de studenten op een informele manier in kaart te brengen en hen op een heldere en persoonsgerichte manier te informeren over de aard en structuur van de taak, de inhoud van de cursus en het daarbij passende leertraject.

1. Werkwijze

1. Op een startbijeenkomst krijgt iedere deelnemer als opdracht drie kaartjes in te vullen (het is handig om hiervoor kleine Post-it's® te gebruiken):
 1. Wat is je meest dringende vraag over deze taak (kaartje 1)?
 2. Waar zie je het meeste tegenop of waar denk je de meeste moeite mee te hebben (kaartje 2)?
 3. Waar zie je het minst tegenop of waar denk je de minste moeite mee te hebben (kaartje 3)?
2. Op het bord staan drie kolommen, voor 'de dringendste vraag', voor 'de meeste zorg' en voor 'de minste zorg'. De deelnemers gaan een-voor-een naar voren, plakken hun kaartjes in de daarvoor bestemde kolommen en lezen de teksten hardop voor;
3. Studenten krijgen in tweetallen de opdracht een zinvolle ordening aan te brengen in elke rij. De gekozen ordening wordt op een flip-over gezet;
4. Plenair worden de leerdoelen (kolom 1 en 2) en de niet-leerdoelen (kolom 3) vergeleken en geëvalueerd. Daarbij wisselen de studenten onderling tips en adviezen uit. Ook wordt de ordening van de kaartjes besproken. Aan het eind van het onderwijsleergesprek wordt de vraag beantwoord: 'Hoe ziet de taak eruit en waar kunnen we serieuze problemen verwachten?'.

2. Voorbeeld

De werkvorm is gebruikt in het tweede jaar van de opleiding Psychologie als voorbereiding op scriptieschrijven. In grote lijnen is daarbij de beschreven werkwijze gevolgd. Naderhand stuurde de docent aan de deelnemers een schriftelijk commentaar op de geïnventariseerde leerdoelen: welke tips kan ik jullie geven om deze leerdoelen te bereiken? Zowel inhoudelijk (in hoeverre kan ik jullie dringende vragen al bij voorbaat beantwoorden?) als procedureel (wat zouden jullie zelf kunnen doen om deze leerdoelen te bereiken?)

3. Opmerkingen

Studenten worden gestimuleerd om doelen te formuleren, op problemen te anticiperen en niet klakkeloos te beginnen met de opgegeven taak. Daarmee wordt een actieve studiehouding aangekweekt.

- De student maakt kennis met een procedure die bredere toepassing verdient: schrijf doelen, problemen, onderwerpen, ideeën op kaartjes en sorteer deze om je gedachten te ordenen.
- Studenten ervaren dat ze zich niet hoeven te schamen als ze in eerste instantie nog onzeker zijn over doelen en problemen rond opgegeven taken en dat het helpt om met medestudenten daarover van gedachten te wisselen.
- Vele variaties zijn denkbaar. Bijvoorbeeld dat niet de docent maar de student wordt ingeschakeld om medestudenten van feedback te voorzien.